DOMSTOLENS DOM (tredje afdeling)
15. maj 1986 *

I sag 160/84

Oryzomyli Kavallas OEE, interessentskab efter græsk ret med hjemsted i Kavala, 4, Odos Panagouda,

og

Oryzomyli Agiou Konstantinou G. Raptis — L. Triandafyllidis kai Sia OE, interessentskab efter græsk ret med hjemsted i Pernis, nomos Kavala,

begge ved advokat Panagiotis Marinos Bernitsas, Athen, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Aloyse May, 27, place de Paris, L- 2341 Luxembourg,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, rue de la Loi 200, B-1049 Bruxelles, ved Xenophon Yataganas, Kommissionens juridiske tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos G. Kremlis, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en af sagsøgerne nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning E (84) 557 af 25. april 1984, hvorefter der ikke kan indrømmes fritagelse for importafgifter i sagsøgernes tilfælde,

har

* Processprog: Græsk.

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden U. Everling, dommerne Y. Galmot og J. C. Moitinho de Almeida,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: fungerende fuldmægtig K. Riechenberg

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. marts 1986,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 25. juni 1984, har selskabet Oryzomyli Kavallas OEE, med hjemsted i Kavala, og selskabet Oryzomyli Agiou Konstantinou, med hjemsted i Pernis, nomos Kavala, i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 25. april 1984, der er blevet vedtaget, efter at sagsøgerne til deres nationale myndigheder havde indgivet ansøgninger om fritagelse for skyldige importafgifter, og efter at Den hellenske Republiks finansminister i den anledning havde indgivet ansøgning om en sådan fritagelse til Kommissionen.

2 Med henblik på indførslen fra tredjelande af nogle partier ris på i alt ca. 1 000 tons rettede de sagsøgende virksomheder den 26. august 1981 henvendelse til vedkommende kontor i det græske landbrugsministerium for at få oplyst importafgiftens sats. Det blev der oplyst, at afgiften den dag androg 381 DR pr. ton, og at indførslen forudsatte indgivelse af en ansøgning med dokumentation for en bankgaranti for at opnå den for varens fortoldning nødvendige importlicens.

3 Den 27. august 1981 indgav de sagsøgende virksomheder til de græske myndigheder ansøgninger om importlicenser vedlagt den nødvendige dokumentation for bankgaranti. Importlicenserne blev udstedt den 28. august 1981.

4 Ved risens indførsel i slutningen af september 1981 meddelte vedkommende toldkontor sagsøgerne, at importafgiften nu androg 3 811 og ikke 381 DR pr. ton, eftersom de sagsøgende virksomheder havde fremlagt simple importlicenser, der ikke var vedlagt ansøgning om forudfastsættelsesattest. De sagsøgende virksomheder foretrak herefter at lægge risen på toldoplag.

5 De sagsøgende virksomheder ansøgte derefter straks landbrugsministeriet om tilbagevirkende udstedelse af forudfastsættelsesattest under anvendelse af den tidligere oplyste sats på 381 DR pr. ton og om ændring af de oprindeligt udstedte importlicenser. De gjorde herved gældende, at de ikke den 27. august 1981, da de fik forelagt den blanket, der skal bruges ved ansøgning om importlicenser, var klar over, hvad ordene »forudfastsættelse ønskes« betød, og at de ikke hos den embedsmand i landbrugsministeriet, som de henvendte sig til, havde kunnet få oplysninger herom. Det var da også sidstnævnte embedsmand, der til sidst i virksomhedernes sted udfyldte blanketten, således at der blev udstedt importlicenser uden forudfastsættelse til sagsøgerne. I tiden herefter kom det til en omfattende korrespondance mellem den græske administration og de sagsøgende virksomheder, der imidlertid ikke kunne opnå, hvad de ønskede.

6 Ved oplagringsfristens udløb, dvs. to år efter oplæggelsen, den 27. september 1983, lod virksomhederne risen fortolde. På fortoldningstidspunktet androg importafgiften 11 487,54 DR pr. ton, dvs. ca. 30 gange mere end i august 1981. De sagsøgende virksomheder ansøgte herefter om fritagelse for den del af afgiften, der oversteg den pr. 26. august 1981 gældende afgift på 381 DR pr. ton (dvs. 11 452 296 minus 379 832 = 11 072 464 DR), og henviste herved til deres ukendskab til de fællesskabsretlige bestemmelser, der var gældende i Grækenland fra den 1. januar 1981, samt til de græske myndigheders adfærd.

7 Den 30. november 1983 anmodede det græske finansministerium i en skrivelse til Kommissionen på grundlag af artikel 13 i Rådets forordning nr. 1430/79 af 2. juli 1979 om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter (EFT

L 175, s. 1), som ændret ved Rådets forordning nr. 1672/82 af 24. juni 1982 (EFT L 186, s. 1), om fritagelse for et beløb i afgift på 11 072 464 DR, og om, at Kommissionen traf beslutning herom. Finansministeriet anførte i skrivelsen, at de berørte virksomheder ikke havde udvist forsømmelse eller svigagtigt forhold i deres adfærd, og at vedkommende kontor i landbrugsministeriet ganske klart ikke havde fundet ud af forskellen mellem en simpel importlicens og en attest med forudfastsættelse af afgiften.

8 Denne ansøgning blev afslået af Kommissionen ved beslutning af 25. april 1984, hvorefter de sagsøgende virksomheder har anlagt nærværende sag samt indgivet begæring om, at gennemførelsen af beslutningen udsættes. Domstolens præsident har ved kendelse af 16. juli 1984 besluttet at tage denne begæring til følge, og ved kendelse af 24. oktober 1984 er afgørelsen herom blevet forlænget indtil Domstolens afsigelse af dom i sagen.

9 I artikel 13 i Rådets forordning nr. 1430/79 af 2. juli 1979, som ændret ved Rådets forordning nr. 1672/82 af 24. juni 1982, hedder det: »Godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter kan indrømmes i andre situationer end de i afdeling A-D omhandlede, når der foreligger særlige forhold, og såfremt der ikke foreligger forsømmeligheder eller urigtigheder fra importørens side ...«.

10 De sagsøgende virksomheder har i almindelighed påberåbt sig Domstolens udtalelse i dom af 15. december 1983 (Papierfabrik Schoellershammer H. A. Schoeller mod Kommissionen, 283/82, Sml. s. 4219), hvorefter forordningens artikel 13 »er en generel billighedsklausul«, og de har gjort gældende, at denne klausul bør anvendes i deres tilfælde. De anfører, at de betingelser for fritagelse eller godtgørelse, der stilles i nævnte bestemmelse henholdsvis om at der foreligger særlige forhold og ikke foreligger forsømmeligheder eller urigtigheder fra importørens side, begge er opfyldt. Kommissionen har ikke gjort gældende, at de sagsøgende virksomheder skulle have gjort sig skyldige i svigagtigt forhold, men mener at der ikke i det foreliggende tilfælde foreligger noget særligt forhold, samt at de sagsøgende virksomheder har udvist forsømmelighed, der fuldstændig udelukker fritagelse.

Spørgsmålet om, hvorvidt der har foreligget særlige forhold

11 De sagsøgende virksomheder har i den forbindelse navnlig fremhævet, at ansøgningen om importlicenser blev indgivet på et tidspunkt, hvor Den hellenske Repu-

blik kun havde været medlem af Fællesskabet i få måneder, og at de for landbrugsimporten gældende forordninger dengang endnu ikke forelå på græsk, og at de græske myndigheder således for at anvende forordningerne var nødsaget til at benytte foreløbige og unøjagtige oversættelser til rent internt brug. Hertil føjes, at de sagsøgende virksomheder ikke på grundlag af ordvalget i den af dem anvendte ansøgningsblanket kunne gøre sig præcise forestillinger om indholdet af forudfastsættelsesbegrebet, samt at vedkommende kontor i landbrugsministeriet var ude af stand til at vejlede dem korrekt på dette punkt.

12 Kommissionen har bestridt, at der har foreligget særlige forhold, og gør gældende, at samtlige relevante fællesskabsforordninger i græsk oversættelse straks efter tiltrædelsen stod til rådighed for myndighederne og sådanne private, der måtte ønske at bruge dem. Den anfører endvidere, at forordningerne om indførelse af en importafgift på landbrugsprodukter er ganske utvetydige og har ikke kunnet give anledning til misforståelser af nogen art. På samme måde forholder det sig med den blanket, der skal anvendes til ansøgninger om importlicenser. At de faktiske omstændigheder har udspillet sig i de første måneder efter tiltrædelsen, er efter Kommissionens opfattelse helt irrelevant, eftersom det navnlig drejer sig om praktiske detaljer i forbindelse med gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik.

13 Det bemærkes, at de erhvervsdrivende i en medlemsstat straks ved dennes tiltrædelse af Fællesskaberne er forpligtet til at følge fællesskabsretten i overensstemmelse med tiltrædelsestraktatens bestemmelser. At den omtvistede indførsel i det foreliggende tilfælde er sket kort tid efter Den hellenske Republiks tiltrædelse af Fællesskaberne og var den første forretning af denne art, som de sagsøgende virksomheder gennemførte, er ikke i og for sig et forhold, der kan påberåbes til støtte for en ansøgning i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1430/79 om fritagelse for afgifter.

14 Domstolen (tredje afdeling) har med henblik på at opnå klarhed vedrørende de af de sagsøgende virksomheder påberåbte faktiske omstændigheder ved kendelse af 14. februar 1985 fremsat anmodning om retshjælp i form af afhøring ved den kompetente hellenske ret af 4 vidner, der som embedsmænd i de græske administrationsgrene, har haft med sagen at gøre. Aktstykkerne vedrørende denne afhøring er registreret på Domstolens justitskontor den 19. november 1985.

15 Af de afgivne vidneforklaringer fremgår, at de sagsøgende virksomheder den dag, de indgav ansøgninger om importlicenser, stødte på store vanskeligheder, der beroede på følgende forhold:

— de kunne ikke skaffe sig de gældende forordninger på græsk;

— landbrugsministeriet havde ikke modtaget den græske udgave af *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og anvendte udgaver på andre sprog eller oversættelser udført af græske embedsmænd og bestemt til intern brug;

— den græske administration havde ikke modtaget instrukser eller cirkulærer med en forklaring af fællesskabsbestemmelsernes grundprincipper;

— kontorchefen i landbrugsministeriets udenrigshandelsafdelings licenskontor, der var bekendt med forskellen mellem en simpel importlicens og en importlicens med forudfastsættelse, var fraværende, og de sagsøgende virksomheders sag blev derfor behandlet af en embedsmand, der var ny i tjenesten og ude af stand til at forklare dem forskellen mellem de to typer attester.

16 Disse helt ekstraordinære omstændigheder findes under ét at have udgjort »særlige forhold«, jfr. artikel 13 i forordning nr. 1430/79.

Spørgsmålet om forsømmelighed

17 De sagsøgende virksomheder har gjort gældende, at de blev vildledt af vedkommende embedsmand i landbrugsministeriet, der egenhændigt afkrydsede den omtvistede rubrik i ansøgningsblanketten, selv om han ikke forstod forskellen mellem en simpel licens og en forudfastsættelsesattest. De sagsøgende virksomheder befandt sig faktisk i en retsvildfarelse, idet de forvekslede de to dokumenter, men denne vildfarelse kan ikke på baggrund af de ovenfor nævnte særlige omstændigheder lægges dem til last. Hertil føjes, at de sagsøgende virksomheder, så snart de blev klar over, at importafgiften var steget til det tidobbelte, lod risen forblive på toldoplag for i mellemtiden at opnå en ordning med landbrugsministeriet. Den afgiftsfritagelse, de har ansøgt om, skal alene skaffe dem erstatning for det tab, de har lidt som følge af landbrugsministeriets fejtagelse.

18 Kommissionen har gjort gældende, at de sagsøgende virksomheders ukendskab til fællesskabsreglerne må tilregnes dem som en forsømmelighed, eftersom det må lægges til grund, at erhvervsdrivende selskaber, der driver handel over grænserne, skal kende de retsregler, der gælder for denne handel. De græske myndigheder har efter Kommissionens opfattelse ikke begået nogen fejl i den foreliggende sag. Kommissionen har hertil føjet, at de sagsøgende virksomheder har øget deres tab ved deres selvstændige afgørelse om ikke straks at genudføre risen eller bringe den i fri omsætning. Hvis de sagsøgende selskaber havde ønsket at undgå den handelsmæssige risiko i forbindelse med svingningerne i afgiftssatsen, burde de have fortoldet risen senest ved skibets ankomst (september 1981) og ikke have lagt varen på toldoplag i så lang tid.

19 Det må fastslås, at det ikke kan kræves, at mindre virksomheder — hvis hjemsted ligger flere hundrede kilometer fra Athen, hvor formaliteterne i forbindelse med indførslen som det her er tilfældet har skullet bringes i orden, og som overhovedet ikke kunne skaffe sig de gældende fællesskabsbestemmelser på græsk og desuden var udsat for alle de ovenfor nævnte særlige forhold — skulle være forpligtet til at foretage sig andet og mere, end de allerede havde gjort, for at få oplyst det nøjagtige indhold af forudfastsættelsesbegrebet.

20 Endvidere må det fastslås, at det heller ikke kan lægges de sagsøgende virksomheder til last, at de ikke for at begrænse deres tab bragte risen i fri omsætning straks efter ankomsten. Af sagen fremgår nemlig, at denne adfærd kan forklares med deres i god tro nærede forhåbninger om at opnå en ordning med den græske administration, hvorefter de kun skulle betale afgiften med den sats, der var gældende på datoen for indgivelse af ansøgning om attest, og uden at de herved gjorde sig overvejelser af spekulativ art, som der i øvrigt ikke var baggrund for i situationen på verdensmarkedet.

21 Domstolen finder derfor, at de sagsøgende virksomheders adfærd ikke på baggrund af de omtalte særlige forhold har udgjort forsømmelighed. Betingelserne for at anvende artikel 13 i forordning nr. 1430/79 er hermed opfyldt, og den anfægtede beslutning må derfor annulleres.

Sagens omkostninger

22 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

1) **Kommissionens beslutning af 25. april 1984, der er rettet til Den hellenske Republik, og hvori det fastslås, at der ikke i de sagsøgende virksomheders tilfælde er grundlag for at godtgørelse af importafgifterne, annulleres.**

2) **Kommissionen betaler sagens omkostninger.**

Everling Galmot Moitinho de Almeida

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. maj 1986.

P. Heim
Justitssekretær

U. Everling
Formand for tredje afdeling